
Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Unsko-sanski kanton

Javna ustanova
Pedagoški zavod
Unsko-sanskog kantona
Bihać

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
The Una-Sana Canton

Public Institution
Pedagogical Institute
Una-Sana Canton
Bihać

P R O G R A M

SMOTRE SPOSOBNOSTI, ZNANJA, STVARALAŠTVA I SPORTA UČENIKA
SREDNJIH ŠKOLA ZA ŠKOLSKU 2025/2026. GODINU

Bihać, septembar 2025. godina

PROGRAM

Takmičenja učenika srednjih škola Unsko-sanskog kantona u školskoj 2025/26. godini

1. Opće odredbe

Takmičenja učenika pomažu boljoj afirmaciji vannastavnih aktivnosti, individualnog rada učenika te posebnog rada sa darovitim učenicima, kako u redovnoj nastavi, tako i u ostalim oblicima rada sa učenicima.

Pripreme za takmičenje i sam čin takmičenja treba da pomognu otkrivanje talentovanih učenika, a permanentan daljnji rad sa učenicima treba da omogući razvoj talenta, kao jednog od najvažnijih resursa društva.

Takmičenja koja provodi JU Pedagoški zavod kao odgojni i obrazovni projekat dostupna su svim srednjim školama na području Unsko-sanskog kantona, ima takmičarski karakter, a širok spektar takmičenja omogućuje velikom broju učenika da se uključe. Učenici koji ne ostvare prag od 30% urađenog testa na takmičenju, neće biti rangirani.

Pravo učestvovanja na takmičenju imaju svi učenici srednjih škola Unsko-sanskog kantona. Učenici će se takmičiti iz:

- (1) Matematike,
- (2) Fizike,
- (3) Informatike,
- (4) B/H/S jezika i književnosti,
- (5) Historije,
- (6) Hemije,
- (7) Njemačkog jezika,
- (8) Engleskog jezika,
- (9) Islamske vjeronauke,
- (10) Civitas – projekt građanin (obrazovanje za građansko društvo),
- (11) Sporta,
- (12) Muzike/glazba,
- (13) Festival rada

Takmičenja se realiziraju na 6 nivoa:

- Školska takmičenja,
- Općinska takmičenja,
- Kantonalna takmičenja,
- Federalna takmičenja,
- Državna takmičenja,
- Međunarodna takmičenja.

ŠKOLSKA TAKMIČENJA

Nastavnička vijeća svih srednjih škola na svojim sjednicama će odabrati organizacione odbore koji će provesti školska takmičenja, a u skladu sa Pravilnikom o provođenju Smotre sposobnosti, znanja, stvaralaštva i sporta učenika osnovnih i srednjih škola, broj: 01-02-16/24 od 21. 06. 2024 godine.

Školski organizacioni odbori napraviti će programe školskih takmičenja iz svih oblasti.

Školski organizacioni odbori odredit će članove komisija i žirija za provođenje školskih takmičenja.

Škole će na općinskim/gradskim takmičenjima predstavljati do pet predstavnika iz svake oblasti, odnosno osam članova tima u okviru Projekta „JA GRAĐANIN“.

O rezultatima školskih takmičenja, školski organizacioni odbori obavijestiti će općinske/gradske organizacione odbore.

Školska takmičenja iz svih oblasti provesti će se do kraja juna 2025. godine.

OPĆINSKA/GRADSKA TAKMIČENJA

Općinsko/gradsko takmičenje bit će provedeno iz *Projekta „Ja građanin“*.

Takmičenje iz Projekta „Ja građanin“ realizira se u skladu sa propozicijama koje određuje Obrazovni centar za demokratiju i ljudska prava „CIVITAS“.

KANTONALNA TAKMIČENJA

Pedagoški zavod USK-a organizira i provodi kantonalna takmičenja. Pedagoški zavod USK-a bira članove komisije i žirija za provođenje takmičenja.

Pedagoški zavod USK-a izrađuje detaljan program kantonalnih takmičenja.

Kantonalna takmičenja će se održavati prema Kalendaru takmičenja.

Broj učenika na kantonalnim takmičenjima treba da je srazmjerni broju učenika u općini/gradu.

Kantonalna takmičenja održati će se u Općinama USK-a, osim islamske vjeronauke koja će biti održana u Cazinu.

JU Pedagoški zavod snosi troškove organizacije takmičenja: izrada testova, prevoz i ishrana učenika i mentora.

Prema prijedlogu JU Pedagoški zavod USK-a i na osnovu dogovora sa direktorima škola, odredit će se škole u kojima će biti održana kantonalna takmičenja. Obaveza škole je osiguranje prostora i tehničkih uvjeta za održavanje takmičenja.

Za svako područje takmičenja utvrđen je broj predstavnika svake općine/grada.

Ova takmičenja treba završiti prije federalnih i državnih takmičenja.

ORGANIZACIONI ODBOR

Na sastanku direktora JU Pedagoški zavod Unsko – sanskog kantona i direktora srednjih škola sa područja našeg kanton, a koji je održan 27.08.2025. godina u prostorijama JU "Mašinsko-saobraćajna mješovita srednja škola" sa početkom u 10:30 u organizacioni odbor predloženi su sljedeći direktori srednjih škola:

1. Ćatić Elvis, direktor JU I srednja škola „Dr. Husein Džanić“, Velika Kladuša
2. Emina Huremagić, direktorica JU "I srednja škola", Cazin
3. Adnan Suljanović, direktor JU "Mješovita elektrotehnička i drvoprerađivačka srednja škola"
4. Mirnesa Mešić, direktorica JU Opća gimnazija "Bosanska Krupa“, Bosanska Krupa
5. Nedžada Abazović, direktorica JU MSŠ "Hasan Musić", Bužim
6. Nedret Delić, direktor JU MSŠ „Bosanski Petrovac“, Bosanski Petrovac
7. Asmir Džafić, direktor JU MSŠ „Sanski Most“, Sanski Most
8. Suad Karat, direktor JU MSŠ "Profesor Omer Filipović" , Ključ

3. Oblasti (predmeti) takmičenja

3.1. Matematika

Pravo učestvovanja imaju svi učenici od I (prvog) do IV (četvrtog) razreda srednjih škola na području Unsko-sanskog kantona.

Sadržaji takmičenja iz matematike proizilazit će iz Nastavnih planova i programa za srednje škole. Svaka će škola na Kantonalno takmičenje uputiti *do 3 (tri)* najuspješnija predstavnika za svaki razred, pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena *3 (tri)* najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja za svaki razred, koji će naš Kanton predstavljati na Federalnom i Državnom prvenstvu.

I razred

1. Gradivo iz osnovne škole
2. Skup realnih brojeva i računske operacije u skupu realnih brojeva (osobine računskih operacija)
3. Brojevnici izrazi
4. Algebarski izrazi
5. Razlomljeni algebarski izrazi
6. Bezuov teorem
7. Geometrija u ravni
8. Koordinatni sistem u ravni
9. Linearne jednačine i nejednačine
10. Logički i kombinatorni zadaci koji od učenika zahtijevaju da razmišljaju logički, analitički, kritički i apstraktno

II razred

1. Gradivo iz osnovne škole
2. Gradivo iz prethodnog razreda
3. Brojevni izrazi
4. Stepeni i korijeni
5. Skup kompleksnih brojeva
6. Kvadratna funkcija, kvadratne jednačine i nejednačine
7. Algebarski izrazi
8. Razlomljeni algebarski izrazi
9. Bezuov teorem
10. Geometrija u ravni
11. Koordinatni sistem u ravni
12. Linearne jednačine i nejednačine
13. Logički i kombinatorni zadaci koji od učenika zahtijevaju da razmišljaju logički, analitički, kritički i apstraktno

III razred

1. Gradivo iz osnovne škole
2. Gradivo iz prethodnih razreda
3. Brojevni izrazi
4. Algebarski izrazi
5. Trigonometrija
6. Jednačine i nejednačine (iracionalne, eksponencijalne, logaritamske, trigonometrijske)
7. Analitička geometrija u ravni
8. Logički i kombinatorni zadaci koji od učenika zahtijevaju da razmišljaju logički, analitički, kritički i apstraktno

IV razred

1. Gradivo iz osnovne škole
2. Gradivo iz prethodnih razreda
3. Brojevni izrazi
4. Matematička indukcija
5. Kombinatorika i binomni obrazac
6. Vjerojatnost i statistika
7. Trigonometrijski oblik kompleksnog broja
8. Aritmetički i geometrijski niz
9. Realne funkcije jedna promjenljive
10. Logički i kombinatorni zadaci koji od učenika zahtijevaju da razmišljaju logički, analitički, kritički i apstraktno

3.2. Fizika

Pravo učestvovanja imaju svi učenici srednjih škola po sljedećim oblastima:

- *Oblast A – Mehanika i termodinamika,*
- *Oblast B – Oscilacije, talasi i elektromagnetizam,*
- *Oblast C – Optika i atomska fizika,*
- *Oblast D - Cjelokupna fizika.*

Sadržaji takmičenja proizilazit će iz Nastavnih planova i programa za srednje škole.

Svaka će škola na Kantonalno takmičenje uputiti najviše do 3 (*tri*) takmičara za svaku od navedenih oblasti, pobjednike školskih takmičenja koji će predstavljati općinu.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena 3 (*tri*) najuspješnija takmičara za svaku definisanu oblast, pobjednika Kantonalnog takmičenja, koji će naš Kanton predstavljati na Federalnom i Državnom takmičenju.

3.3. Informatika

Pravo učestvovanja imaju svi učenici od I (prvog) do IV (četvrtog) razreda srednjih škola Unsko-sanskog kantona. Sadržaj takmičenja iz informatike proizilazit će iz NPP za srednje škole. Takmičenje se održava iz praktičnog sadržaja. Programiranje (Basic, Pascal, C (C++))

Na Kantonalno takmičenje svaka škola može uputiti do 2 (*dva*) učenika pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena 3 (*tri*) najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja, koji će naš Kanton predstavljati na Državnom takmičenju.

3.4. B/H/S jezik i književnost

Oblasti za II razred gimnazije iz kojih će se realizirati takmičenje su:

- Književnost: humanizam, renesansa, barok, klasicizam, racionalizam, romantizam, književnost u BiH: književnost na orijentalim jezicima, epistolarna, franjevačka književnost i usmena književnost;
- Gramatika: morfologija i tvorba riječi: jedinice morfološke analize, gramatičke kategorije i kategorije vrsta riječi, tvorbena analiza;
- Pravopis: upotreba velikog i malog slova, sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi, pisanje i upotreba glasova č,ć,dž, đ, h, j, alternacije jata;
- Leksikostilistika: ekspresivna leksika;
- Historija jezika.

Oblasti iz kojih će se realizirati takmičenje za III razred srednjih tehničkih i stručnih škola (stari NPP i EU VET) su :

- Književnost: realizam, moderna književnost, međuratna književnost – književnost prve polovine XX stoljeća, bh. književnost austrougarskog perioda;

- Gramatika: sintaksa (sintaksičke jedinice i tipovi odnosa među sintaksičkim jedinicama), rečenica i rečenični članovi;
- Pravopis: sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi;
- Historija jezika;

Napomene:

- *Pitanja na testu za kantonalno takmičenje bit će isključivo iz Nastavnog plana i programa za II razred opće gimnazije te III razred tehničkih i stručnih škola u kojima se nastava izvodi prema klasičnom - starom NPP-u te EU VET NPP-u (modul Književnost od romantizma do polovine XX stoljeća i modul Sintaksa) za čije provođenje se planira jedan test, prilagođen za oba nastavna programa;*
- *Pitanja neće pratiti realizaciju Nastavnog plana i programa na redovnoj nastavi;*
- *Forma pitanja na testovima tražit će u većem omjeru funkcionalna znanja od reproduktivnih, odnosno bazirat će se na povezivanje, prepoznavanje i primjenu, rješavanje problema.*

3.5. Historija

Pravo učestovanja imaju svi učenici prvih (I) razreda gimnazije i tehničkih škola. Sadržaj takmičenja iz historije proizilazit će iz NPP za I razred iz oblasti:

- Uvod u historiju,
- Predhistorija,
- Stari vijek – prve civilizacije,
- Društvo i države starih grka
- Razvoj rimske države
- Naša zemlja u antičko doba

Na Kantonalno takmičenje svaka škola može uputiti *do 2 (dva)* učenika pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena *3 (tri)* najuspješnija takmičara pobjednika Kantonalnog takmičenja.

3.6. Hemija

Pravo učestvovanja imaju svi učenici I (prvih) razreda gimnazije, tehničkih i stručnih škola. Sadržaj takmičenja iz hemije proizilazi će iz NPP za I razred iz oblasti:

- Zakoni hemijskog spajanja,
- Građa atoma,
- Periodni sistem elemenata,
- Građa molekula i hemijska veza,
- Disperzni sistemi
- Hemijske reakcije

Na Kantonalno takmičenje svaka škola može uputiti *do 2 (dva)* učenika pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena *3 (tri)* najuspješnija takmičara pobjednika Kantonalnog takmičenja.

3.7. Njemački jezik

Sadržaj takmičenja iz njemačkog jezika proizilazi će iz NPP-a za srednje škole.

Propozicije takmičenja, koje određuje Goethe, bit će nakandno dostavljene školama.

Na Kantonalno takmičenje svaka škola može uputiti *do 2 (dva)* učenika po nivou, pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena *3 (tri)* najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja po nivoima, a naš Kanton na Državnom prvenstvu će predstavljati po dva učenika za svaki nivo takmičenja

3.8. Engleski jezik

Sadržaj takmičenja iz engleskog jezika proizilazi će iz NPP-a za srednje škole. Propozicije takmičenja su da će se učenici I i II razred gimnazije i tehničkih škola (nivo znanja B1+) i III razred gimnazije i tehničke škole (nivo znanja B2)

Na Kantonalno takmičenje svaka škola može uputiti *do 2 (dva)* učenika po nivou, pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena *3 (tri)* najuspješnija takmičara.

3.9. Islamska vjeronauka

Pravo učestvovanja imaju svi učenici I (prvih) razreda srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Sadržaji takmičenja iz Islamske vjeronauke proizilazi će iz NPP-a za srednje škole, te dodatne literature koja se sastoji od tekstova sa web-stranice: www.iskustvobosne.ba, odnosno na engleskom jeziku: www.bosnianexperience.com.

Svaka će škola na Kantonalno takmičenje uputiti *do 2 (dva)* najuspješnija predstavnika, pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena 3 (*tri*) najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja, koji će naš Kanton predstavljati na Državnom i Međunarodnom takmičenju.

3.10. CIVITAS - Projekat „Ja građanin“

Pravo učestvovanja imaju svi učenici srednjih škola.

Sadržaji predstavljaju timski pristup identifikaciji i rješavanju problema javne politike u svojim zajednicama.

Svaka škola će na općinsko/gradsko takmičenje uputiti pobjednički tim.

Prvoplasirani na općinskom/gradskom takmičenju predstavlja općinu/grad na Kantonalnom takmičenju.

Škole će biti obavještene o promjenama u propozicijama takmičenja nakon objavljivanja inoviranog.

Pobjednički tim Kantonalnog takmičenja će revijalno predstaviti projekt u Sarajevu prema kalendaru Civitasa.

3.11. Sport

Prema planu takmičenja Udruženja pedagoga tjelesnog odgoja i sporta, a u organizaciji Sportskog saveza USK-a.

U organizaciji JU Pedagoški zavod USK-a , za takmičenja srednjih škola u sportu su slijedeće discipline:

- Nogomet (dječaci)
- Košarka (dječaci i djevojčice)
- odbojka (djevojčice)

3.12. Muzika/ glazba

Prema pravilima JU Umjetnička škola „Nusret Keskin-Braco“, Bihać u okviru „XXVIII otvorenog Federalnog natjecanja/takmičenja učenika i studenata muzike/glazbe“

3.13. Festival rada

Prema propozicijama Saveza udruženja tehničke kulture u BiH/Udruženja nastavnika i saradnika srednjih tehničkih i stručnih škola. Festival rada se održava u gradu/ općini Travnik

4. Završne odredbe

4.1. Završne odredbe

Za sva tumačenja škole se mogu obratiti JU Pedagoški zavod USK-a.

Radi omogućavanja što veće masovnosti učešća učenika u takmičenjima, preporučujemo da jedan učenik bude učesnik samo jednog takmičenja čime bi se rasteratili pojedini učenici. Učenici koji na takmičenjima ne osvoje 30 % od ukupno mogućih bodova, neće se bodovati, niti će se njihov rezultat uzimati u razmatranje prilikom formiranja bodovne liste i nagrađivanja učenika.

Škole domaćine dužne su JU Pedagoški zavod Unsko – sanskog kantona dostaviti Bilten o održanom takmičenju u roku od tri (3) radna dana. Takmičenja koja se organiziraju za učenike gimnazija bit će se usklađena sa kurikularnom reformom koja je otpočela u općim gimnazijama.

4.2. Kulturno-umjetničko stvaralaštvo

Pravo učestvovanja imaju svi učenici srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Svaku školu na općinskom takmičenju predstavlja jedna tačka kulturno-umjetničkog programa, a općine sa manjim brojem škola organiziraju takmičenje sa više tačaka kulturno-umjetničkog programa na nivou škole. Na Kantonalnoj smotri svaku općinu predstavlja jedna tačka kulturno-umjetničkog programa. Kantonalna smotra ima revijalan karakter.

Maksimalno trajanje tačke kulturno-umjetničkog programa je 7 minuta.

Sve tačke kulturno-umjetničkog programa izvode se uživo, sa izuzetkom za ritmičke, folklorne ili recitatorske grupe kod kojih je dozvoljena snimljena muzička pratnja, a tema je „Mala sehara, velikih čuvara“.

Prijave pobjednika općinskog takmičenja dostaviti, domaćinu završne smotre sa svim relevantnim podacima (naziv tačke, oblast, broj učesnika, ime voditelja...).

4.3. Smotra radova učenika praktične nastave

Pravo učestvovanja imaju svi učenici od I (prvog) do IV (četvrtog) razreda srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Sadržaj takmičenja treba da su tehnički radovi jednog ili grupe učenika koji su rađeni na redovnoj praktičnoj nastavi ili radovi koji su rađeni na vannastavnoj aktivnosti.

Pedagoški zavod preporučuje izradu praktičnog rada na licu mjesta pred komisijom: iz svih zanimanja za koja je „škola domaćin“ u mogućnosti obezbijediti minimum uslova.

Najbolji radovi na završnoj javnoj smotri predstavljat će Kanton na Državnom nivou.

Završna smotra sposobnosti, znanja, stvaralaštva i sporta učenika srednjih škola za školsku 2025/2026. godinu održat će se 01.06.2026.godina u Bužimu.

DIREKTOR

/s.r.Adis Džaferović, prof./

Broj: 03 – 34 – 890 – 1/25

Datum: 03. 09. 2025. godine